

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет міжнародних відносин, політології та соціології
Кафедра суспільних комунікацій та регіональних студій

Силабус курсу
«Східна мова (японська)» 4 курс

Обсяг	Загальна кількість: кредитів – 13; годин – 390
Семестр, Рік	7-й і 8-й семестр, 4-й рік навчання
Дні, Час, Місце	Французький б-р, 24/26, за розкладом; оффлайн і онлайн на платформі Zoom
Викладач (-і)	Старший викладач кафедри СКРС Ольга Велика; викладач кафедри СКРС Андрій Плохотнюк
Контактний телефон	0679291193
E-mail:	o.velyka@onu.edu.ua
Консультації	Онлайн-консультації на платформі Zoom. Очні консультації: Французький б-р, 24/26, ауд. 303, щотижнево за розкладом.
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення громадського життя Японії, розвиток стійкого інтересу здобувачів щодо здійснення діяльності самостійного читання сучасних періодичних видань, поглиблення граматичних знань, а також історії та культури Японії.
Місце дисципліни в освітній програмі	Дисципліна відноситься до обов'язкового курсу. Пререквізити: Історія міжнародних відносин, англійська мова, Зовнішня політика України, Зовнішня політика і дипломатія країн Азії та Африки, Зовнішня політика США і постреквізити Зовнішня політика США, атестаційний екзамен «Історія та теорія міжнародних відносин»
Мета курсу	Поглиблення знань здобувачів четвертого року навчання граматики японської мови, подальше вивчення японських канджі, опанування лексичного матеріалу, вивчення історії, релігії, культури Японії з використанням лексичного матеріалу в межах передбачених тем, формування вмінь і навичок аналізу, оцінки поданого матеріалу, ефективного спілкування в усній і писемній формах, розвиток стійкого інтересу щодо здійснення діяльності самостійного читання сучасних японських періодичних видань, що сприяє вдосконаленню професійної майстерності.

Завдання дисципліни	Завдання дисципліни формуються, виходячи із загальної мети усього чотирирічного курсу, і зводяться до практичних (формування мовленнєвих навичок і умінь та засвоєння лінгвістичних і соціокультурних знань), когнітивних (розвиток когнітивних здібностей), афективних (формування впевненості щодо використання мови як засобу комунікації, освітніх (розвиток здатності до самостійного пошуку та засвоєння нового матеріалу), фахових (розвиток професійної компетенції у майбутніх фахівців у сфері міжнародних відносин), соціальних (розвиток загальних умінь спілкування).
Компетентності	Процес вивчення дисципліни спрямований на формування таких компетентностей, як-от: ЗК13 Здатність бути критичним і самокритичним. СК12 Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та японською мовами).
Очікувані результати	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач/-ка вищої освіти повинен/-на: знати: сутність та володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проєктів; вміти: вільно спілкуватися іноземною мовою на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів (PH10). володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проєктів (PH12); мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів (PH17).

ОПИС КУРСУ

Форми методи навчання	<i>i</i> Курс буде викладений у формі практичних занять 72 год – 1-й сем.; 72 год – 2-й сем.; організації самостійної роботи здобувачів 123 год – 1-й сем.; 123 год – 2-й сем. Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється такими методами, як-от: - словесні методи: дискусія, полеміка, бесіда; - наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; Методи виконання практичних завдань, спрямовані на формування теоретичних знань, практичних умінь і особистісних якостей: - реферування, конспектування, есе; виконання логічно обумовлених завдань; Активні методи: - «мозкова атака»; ділові ігри; рольові ігри; створення,
------------------------------	--

	<p>формування, вирішення проблемних ситуацій, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією.</p> <p>Самостійна робота, з метою поглиблення знань та формування вмінь, уміщує роботу з текстовим матеріалом, навчально-методичною літературою, результатами наукових досліджень; виконанням практичних завдань, написання реферату, есе для висловлення власної точки зору та власних думок, підготовку презентацій.</p> <p>Основні методи навчання японської мови визначено, як граматично-перекладний, аудіо-лінгвальний, комунікативний підхід та різні альтернативні методи.</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p align="center">ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Мовний аспект</p> <p>Тема 1. Граматичні конструкції V (よ) うにも...ない; Nの/Vた + あげく (に) ; N 1 あってのN2; Nずくめ;Vてからというもの; Vる + までもない; N+向けだ/向けの/向けに;N + 向きだ/向きの/向きに;N (だ) /Na (だ) /A/V + とはいえ</p> <p>Тема 2. Граматичні конструкції N/Na/Aい/Vる + なりに/なりのN; Nが/A</V_{ナイ} + ないでもない/ないものでもない; Nの/V/お・ごV_{ます}の + 際 (に・は) ; N・Naであれ/Aけれ/Vバ + ばこそ;N/V + ともなると/ともなれば; N/Na/A/V + とあれば;Nを通して;N + ならでは/ならではのN</p> <p>Тема 3. Граматичні конструкції N/疑問詞 + である;N・Na 1 であれN・Na2 であれ/A1かれA2かれ;Vる + ことなしに;V_{ナイ} + ずにはすまない/ないではすまない;Nの/Vた + 上 (で) /上でのN;N + ぬきで/ぬきにして/ぬきに/ぬきのN, Nでなくてなんだろう, ~とばかりに, Nをおいて</p> <p>Тема 4. Граматичні конструкції N + のもと (で/に) , Nときたら, N/Na/A/V + といえども, Nをよそに;Vる + が早いか, N + いうところだ/といったところだ, Vる/V_{ナイ} + まい, Vる/V_{ナイ} + まいか/~のではあるまいか</p> <p align="center">ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Мовленнєвий аспект: медійна аналітика</p> <p>Тема 5. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах. Мас-медіа у сучасному світі: кейс японський інформаційні простори. Види інформаційно-аналітичних робіт. Документ. Аналітична записка. Аналітичний погляд. Особливості публіцистичного стилю та мови преси.</p> <p>Тема 6. Щоденні та щотижневі видання в Японії. Огляд преси (оригінальні матеріали з газет та журналів). Робота з Інтернет-сайтами японських інформаційних агентств і найбільших газет.</p> <p>Тема 7. Загальні відомості про японські медіа. Ознайомлення з головними каналами новин. Японські телевізійні канали. Робота з інтерв'ю та прямими ефірами. Телевізійні випуски новин.</p>

	<p align="center">ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Вступ до регіонаознавства: Новітня історія, внутрішня та зовнішня політика</p> <p>Тема 8. Суспільний та державний лад Японії у період Сьогунату Токугава. Культура Японії періоду Токугава. «Відкриття» Японії. «Ансейські» договори. Революція 1867–1868 рр. та реформи. Конституція 1889 р.</p> <p>Тема 9. Соціальна структура японського суспільства у період нового часу. Причини і наслідки революція Мейдзі. Скасування самурайства. Імператор Муцухіто.</p> <p>Тема 10. Японія на початку ХХ ст. Російсько-японська війна та її наслідки. Сучасний стан імператорської династії в Японії. Зміст ідеології «кокутай» (國體).</p> <p>Тема 11. Система пожиттєвого найму в Японії та соціально-економічні наслідки. Головні чинники «економічного дива» в Японії.</p> <p>Тема 12. Політика Японії стосовно сусідніх держав. Особливе місце і роль Китаю. Точки зіткнення на геополітичній мапі світу. Політика Японії у Південно-Східній Азії.</p> <p>Тема 13. Японія у період Другої світової війни. Сан-Франциська мирна угода.</p> <p>Тема 14. Сучасне бачення місця і ролі Японії на світовій арені. Пояс свободи та процвітання. Стратегічні наративи сучасної Японії.</p> <p>Тема 15. Глобалізація та регіоналізація зовнішньої політики Японії. Японія у міжнародних організаціях. Українсько-японських дипломатичних відносин.</p>
<p>Перелік рекомендованої літератури</p>	<p align="center">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Велика О.В. Україно-японські відносини в контексті пріоритетних напрямків зовнішньої політики Японії. Політичне життя. Вінниця.- 2020.- № 1.- С. 90-95 2. Велика О.В., Майстренко Ю.І. Особливості україно-японських відносин у 2017-2021рр.// Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, Політикус : наук.журнал.-2022.-№ 5.- С. 111-115 3. Велика О.В. Японія. Українська призма: Зовнішня політика 2018. Аналітичне дослідження. ГО Рада зовнішньої політики «Українська призма», Фонд ім. Ф.Еберта. Київ, 2019. С. 58-61 http://prismua.org/wp-content/uploads/2019/04/A5-prizma2018_ua.pdf 4. Велика О.В. АТР. Українська призма: Зовнішня політика 2018. Аналітичне дослідження. ГО Рада зовнішньої політики «Українська призма», Фонд ім. Ф.Еберта. Київ, 2019. С. 137-141 http://prismua.org/wp-content/uploads/2019/04/A5-prizma2018_ua.pdf 5. Велика О.В. Японія. Українська призма: Зовнішня політика 2019. Аналітичне дослідження. ГО Рада зовнішньої політики «Українська призма», Фонд ім. Ф.Еберта. Київ, 2020. С. 96-101 Українська призма: Зовнішня політика 2019. 6. Велика О.В. Японія. Українська призма: Зовнішня політика 2020. Аналітичне дослідження // ГО «Рада зовнішньої політики “Українська призма”», Фонд ім. Ф. Еберта. Київ, 2021. С.62-65 http://prismua.org/wp-content/uploads/2021/04/31.03-FIN.pdf 7. Егава Х., Кобелянська О.І., Філонова В.О. Збірник японських лінгвокультурологічних текстів для читання та перекладу / Егава

- Хіроюкі, О. І. Кобелянська. В.О.Філонова – К.: ВД Дмитра Бураго, 2021. – 186 с.
8. Егава Х. Японська мова: гендерний аспект / Навчальний посібник для читання / Хіроюкі Егава. – К.: ВД Дмитра Бураго, 2017. – 140 с.
 9. Удовік В. Японія та Україна: 120 років двосторонніх відносин [Книга] / [Віолетта Удовік]. – Токіо : Interbooks, 2022. – 247, [2], XVI с. : іл., табл., портр. – Вид. японською мовою. - Посилання: <http://www.interbooks.co.jp/service/publish/461/>. – ISBN 978-4-924914-79-7
 10. 小池真理. 聞く・考える・話す留学生のため初級日本語会話 / 小池真理、中川道子、宮崎聡子、平塚真理. – 東京：スリーエーネットワーク、2019.
 11. 嶋田和子. できる日本語準拠たのしい読み物 55 初級・初中級 / 嶋田和子、澤田尚美、高見彩子、有山優希. - 東京：アルク、2013.
 12. 日本を知る 日本語で学ぶ日本事情. Tokyo, 2005.
 13. 留学生のための漢字の教科書中級700. Tokyo, 2008.
 14. 耳から覚える文法トレーニングN3. Tokyo, 2012.
 15. 日本語・Eメールの書き方, Japan Times, m. Tokyo, 2005p.
 16. トピックによる日本語総合演習 中級前期、スリーエーネットワーク、Tokyo, 2009
 17. トピックによる日本語総合演習 中級後期、スリーエーネットワーク、Tokyo, 2009
 18. トピックによる日本語総合演習 上級、スリーエーネットワーク、Tokyo, 2009
 19. 日本語で挑戦！スピーチ&ディスカッション、凡人社、Tokyo, 2012
 20. 日本語ビジネス文書マニュアル、ask Publishing, Tokyo, 2013
 21. 新聞で学ぶ日本語 読んで話す現代の日本. The Japan Times, Tokyo, 2013
 22. Shadowing 日本語を話そう！、くろしお出版、Tokyo, 2013
 23. 新にほんご敬語トレーニング、ask Publishing, Tokyo, 2014

Додаткова література

1. Горошкевич О. Збірник текстів з японської мови. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2003.
2. Егава Х., Кобелянська О., Філонова В. Збірник японських лінгвокультурологічних текстів для читання тп перекладу. – К.: ВД Дмитра Бураго, 2021. – 186с.
3. Комісаров К.Ю. Категорія дієслова у сучасній японській мові: лінгводидактичний аспект // Мовні і концептуальні картини світу. - Вип. 28. - К., 2010. - С. 62
4. Комісаров К.Ю. Морфологічні та семантико-синтаксичні

- особливості вживання умовних конструкцій у японському ввічливому мовленні // Мовні і концептуальні картини світу: 36. наук. пр. - К., 2004. - Вип.12. Частина 1. - С. 249-252
5. Комарницька Т.К., Комісаров К.Ю. Сучасна японська літературна мова: теоретичний курс: в 2 т. Т.1./ Комарницька Т.К., Комісаров К.Ю.. - Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012.-320 с.
 6. Комарницька Т.К., Комісаров К.Ю. Сучасна японська літературна мова: теоретичний курс: в 2 т. Т. 2. / Комарницька Т.К., Комісаров К.Ю.. - Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. - 424 с.
 7. Українсько-японський та японсько-український словник. Навчальний словник японських ієрогліфів. Укладачі: І.П. Бондаренко, Такао Хіно. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 1998. – 585 с.
 8. [Гуменюк А. Г.](#) Основні характерні риси японського ділового етикету [Електронний ресурс] / А. Г. Гуменюк // [Науковий вісник Дипломатичної академії України](#). 2003. Вип. 9. С. 189-194. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdau_2003_9_20
 9. Кобелянська О. Складові японського національного менталітету (історія досліджень) / О. Кобелянська // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. 2014. Вип. 61. С. 279-293. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_fil_2014_61_35
 10. [Комісаров К. Ю.](#) Стилiстичнi особливостi сучасного японського мовленнєвого етикету [Електронний ресурс] / К. Ю. Комісаров // [Східний світ](#). 2007. № 3. С. 80-85. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/SkhS_2007_3_11
 11. [Малахова А.](#) Соціальні відносини японського суспільства та мовний етикет [Електронний ресурс] / А. Малахова // [Мовні і концептуальні картини світу](#). 2014. Вип. 49. С. 250-255. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2014_49_47
 12. [Малахова Ю. В.](#) Національно-культурні особливості мовного етикету в японській мові [Електронний ресурс] / Ю. В. Малахова // [Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна](#). 2012. Вип. 30. С. 208-209. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2012_30_65
 13. [Філонова В.](#) Етикетні формули ділового листування в Японії [Електронний ресурс] / В. Філонова // [Мовні і концептуальні картини світу](#). 2018. Вип. 63. С.123-127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2018_63_19
 14. Makino Seiichi, Tsutsui Michio. A Dictionary of Basic Japanese Grammar – Tokyo, 1997. - 634 p.
 15. 日本語能力試験文法問題対策 (1,2級). – Tokyo. – 3A, 1997.
 16. 日本語誤用例文小事典 (A Dictionary of Japanese Language Learners' Errors). 東京, 凡人者, 2000/
 17. 続・日本語誤用例文小事典 – 接続詞・副詞 – (A Dictionary of Japanese Language Learners' Errors II - Conjunctions and Adverbs -). 東京, 凡人者, 2000.
 18. Seiichi Makino and Michio Tsutsui. A Dictionary of Basic Japanese

- Grammar (日本語基本文法辞典). – Tokyo, The Japan Times, 2000.
19. Seiichi Makino and Michio Tsutsui. A Dictionary of Intermediate Japanese Grammar (日本語文法辞典 [中級編]). – Tokyo, The Japan Times, 2000.

Інформаційні ресурси

1. Японсько-український словник : уклад. Бондаренко І., Бондар Ю., Букрієнко А., та ін. – К. : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2012. – 464с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Bondarenko_Ivan/Yaponsko-ukrainskyi_slovnyk.pdf?PHPSESSID=c925ggqt6uhnbkgqhah31o32g0
2. 漢字辞典 <https://kanjitisiki.com/>
3. 常用漢字表(平成22年内閣告示第2号)
https://www.bunka.go.jp/kokugo_nihongo/sisaku/joho/joho/kijun/naikaku/kanji/
4. 常用漢表の音訓索引
https://www.bunka.go.jp/kokugo_nihongo/sisaku/joho/joho/kijun/naikaku/kanji/joyokanjisakuin/index.html
5. Посольство України в Японії <http://japan.mfa.gov.ua/ua>
6. Посольство Японії в Україні <http://www.ua.emb-japan.go.jp/ukr/>
7. Міністерство закордонних справ Японії <http://www.mofa.go.jp/>
8. Японська Фундація <http://www.jpj.go.jp/e/>
9. Японське агентство міжнародного співробітництва (JICA)
<http://www.jica.go.jp/english/>
10. База даних законів Японії іноземними мовами
<http://www.japaneselawtranslation.go.jp/?re=02>
11. Японський центр іноземної преси (FPCJ) http://fpcj.jp/?ml_lang=en
12. Японська організація підтримки студентів (JASSO)
http://www.jasso.go.jp/index_e.html

Клас-рум навчальної дисципліни «Східна мова (японська)» для 4 курсу:
<https://classroom.google.com/c/NzAyMTQyNDU4OTE1?cjc=kgmq4tx>

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання здобувачів у 7 семестрі (залік)

Поточний та періодичний контроль				Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Індивідуальні самостійні завдання	
25	25	25	25	100

Оцінювання здобувачів у 8 семестрі (іспит)

Поточний та періодичний контроль			Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		
20	20	20	40	100

Об'єктами контролю виступають навички і вміння здобувачів вищої освіти здійснювати мовленнєву діяльність у говорінні, аудіюванні, читанні, письмі у межах засвоєного мовного, мовленнєвого матеріалу та Новітньої історії, внутрішньої та зовнішньої політики Японії. Форми контролю націлені на перевірку знань і навичок, які здобувачі опанували протягом курсу, і висвітлюють рівень їхньої підготовки з різних аспектів (говоріння, письмо, аудіювання).

При вивченні японської мови здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовленості здобувачів із певних тем, розділів робочої навчальної програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж року під час проведення аудиторних (практичних) занять та під час виконання самостійної роботи.

Таким чином, відбувається поточне оцінювання:

Теоретичного програмного матеріалу, що викладається в аудиторії; тем, які обговорюються та відпрацьовуються на практичних заняттях; програмного матеріалу для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та уміщує індивідуальні завдання: реферати, презентації, тематичний тезаурус тощо.

Форма підсумкового контролю – залік у 7 семестрі, іспит у 8 семестрі. Залік виставляється за результатами роботи здобувачів упродовж усього семестру. Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного контролю за 100-бальною шкалою. Здобувачі одержують підсумкові оцінки за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю набирають 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач/-ка набрав/-ла менше 60 балів, то він/вона повинен/-на виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни. Якщо за результатами поточного контролю здобувач/-ка набрав/-ла 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він/вона також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Розподіл балів за методами і формами роботи здобувачів

Метод	Форма	Бали	Максимум
Практичний контроль (поточний та періодичний)	Робота на практичних, контрольні роботи за змістовими модулями у формі письмових тестових завдань	25 балів – 1 ЗМ (7 семестр); 20 балів – 1 ЗМ (8 семестр)	75 балів в 7 семестрі; 60 балів у 8 семестрі.
Есе	Письмова робота, виступ	10 балів	10 балів
Індивідуальне самостійне завдання	Презентація	10 балів	10 балів
Підсумковий контроль (залік)			100

Самостійна робота здобувачів

Форми	Методи контролю	Строки здачі завдань
Підготовка презентації	презентація	<i>Теми та строки виконання завдань обговорюються заздалегідь із викладачами.</i>
Складання реферату	реферат	
Виконання практичних завдань (з мовного і мовленнєвого аспектів)	вправи	
Складання тезаурусу	тезаурус	
Написання есе	есе	
Підготовка усної доповіді	доповідь	

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим. к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація Есе	10	здатність здобувача/-ки презентувати доповідь, відповідно до змісту навчального матеріалу та супроводити її оригінальним візуальним представленням.
Реферат	10	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм японської літературної мови.
Тезаурус	2	вміння здобувача/-ки працювати зі спеціальною термінологією (її тлумаченням, роз'ясненням, коментарями).
Практичне завдання	2	самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

ПОЛІТИКА КУРСУ

<i>Політика щодо дедлайнів та перекладання</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перекладання заліку / іспиту проходить відповідно до Положення ОНУ
<i>Політика щодо академічної доброчесності</i>	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначає Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем/-кою вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому, викладачі залишають за собою право змінити тему завдання.

<p>Політика відвідування та запізень</p>	<p>Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання, що передбачає нарахування балів. За об'єктивних причин (напр., воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю тощо) навчання може відбуватись дистанційно в онлайн формі за графіком, погодженим із викладачами.</p>
<p>Мобільні пристрої</p>	<p>Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.</p>
<p>Поведінка в аудиторії</p>	<p>Усі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують усі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Усі здобувачі повинні дотримуватись правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.</p>